

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 23 August, 1893.

În 25 August n. a. c. „după datină” în ziua onomasticeii lui Kossuth, și-a ținut darea de samă și programa deputatul kossuthist Polonyi Géza înaintea alegătorilor sei din Hajdu-Szoboszló. Tema lui a fost, cu alusiune la proiectată alianță dintre ruși și deputații stângii extreme, a eschide orice politică aventuriată și a formula programul dreptului public în mod real și pe base curat legale. În acest cadru general apoi Polonyi s'a estins asupra tuturor cestiunilor politice, cari sunt acum la ordinea zilei și preocupă și agită mai mult sau mai puțin opiniunea publică din Ungaria, precum cestiunile de politică bisericească, desbinarea partidului independent, încercările făcute pentru o alianță între ruși și „adeverății reprezentanți ai poporului magiar”, cum se numesc pe sine deputații stângii extreme etc.

N'a vorbit însă nimic despre cestiunea naționalităților, tot atât de actuală, ca cele amintite mai sus și de o însemnătate foarte mare pentru patria noastră. Să-dice, că n'a vorbit despre această cestiune înaintea alegătorilor din cauza scurtimii timpului, dar și a dezvoltat părerile asupra ei în formă de toast la banchetul, ce s'a dat cu această ocaziune.

În vorbirea-toast a sa Polonyi ne spune, că poporul magiar a dorit, ca să poată face posibilă dezvoltarea pacinică a naționalităților, dar de libertățile date naționalităților au abusat, s'au pus în soldul streinilor, cu cari sunt în rudite și atentă la integritatea statului magiar, cu un cuvânt au comis și comit trădarea de patrie.

Acăsta e premisa, după care apoi Polonyi spune, că trebuie toți în concordanță să se apere contra acestor tendințe și a nisui, ca limba magiară să fie recunoscută după cum merită și această recunoșcere trebuie asigurată nu pe cale socială, ci legislativă și prin instituțiuni.

Etă ce e de făcut după Polonyi mai pre sus de toate:

Trebuie să ne apucăm în grabă, dăce el, de crearea mijloacelor de asigurare. Cu puterea legilor trebuie să vindecăm, să împacăm și să ne apărăm. Cetățenilor, fie ei de ori ce naționalitate, cari respectă constituția și idea de stat magiar, trebuie să le facem posibilă dezvoltarea pacinică și trebuie să respectăm folosirea limbei lor materne, între anumite margini îndreptățite și trebuie să asigurăm posibilitatea de a și valida drepturile lor politice după legile de egalitate.

Pe aceia apoi, cari nu-s buni cetățeni, dăce Polonyi, aceia trebuie loviți cu toată energia și pentru aceea trebuie create legi aspre, ér afară de acăsta trebuie a prefăce instrucțiunea în instrucțiune de stat.

Confesiunile patriotice, dar și legislativa și guvernul să fie convinși dăce Polonyi, că fără prefăcerea instrucțiunii în instrucțiune de stat este imposibilitate de a puté serba îndeplinirea consolidării naționale și triumful final al ideii de stat magiar.

În acest sens a vorbit Polonyi în Hajdu Szoboszló despre cestiunea naționalităților și despre rezolvarea ei. Că a folosit espresiunea, ađi stereotipă în publicistica magiară, de „trădare de patrie”, nu ne mirăm tare căci cu ea faci efect, își câștigă titlul de mare patriot și popularitate și apoi trebuie să scim, că Polonyi stătea înaintea alegătorilor sei; de aceea a trebuit să se folosască și de minciuna corinuată, că românii stau în sold străin și în legătură cu streinătatea, contra patriei noastre. Dăcem minciună corinuată, căci afirmarea, că românii stau în legătură cu streinătatea, până nu se va dovedi — și de dovedit nu se poate dovedi, căci nu are ce — trebuie să o declarăm de o minciună infamă și calumnia, dăce-o asta Polonyi sau ori și cine.

Este însă interesant, cum se în curcă Polonyi și respective cum vine

în contradicere acolo, unde propune mijlocele de împăcare și apărare. De o parte admite naționalităților folosirea limbei materne, de altă parte insistă, ca instrucțiunea să se prefacă în de stat, fără de care nu se pôte serba triumful final al ideii de stat magiar, ér că ce însemnă instrucțiunea de stat și triumful final al ideii de stat magiar, o scim bine cu toții, ne-a spus-o acum mai de curând congresul inspectorilor scolare și ne-o spun diarele și bărbații politici și literați ai magiarilor: magiarisarea școlilor și magiarisarea totală a elementelor nemagiare.

Cum se pot uni aceste două contraste, aceea numai Polonyi și consoții lui o pot pricepe, cari sunt în stare a uni și alte lucruri contrare, loialitate și supunere față de rege, și de altă parte aderență infocată celui mai mare dușman al regelui, lui Kossuth Lajos din Turin.

Noi credem însă că aceste uniri forțate sunt numai proforma; că aderența lui Polonyi și consoții sei kossuthiști mai mare e față de rege ori față de Kossuth, nu scim; credem însă a nu greși, dacă afirmăm, că între cele două contraste de mai sus, Polonyi de sigur se va pronunța pentru „triumful final” decât pentru „folosirea limbei materne”, care pôte că a fost dișă mai mult ca figură oratorică.

Cine cunoște șovinismul magiar, ne va da dreptate.

Temă predilectă. Românii românisează pe magiari — așa scriu adese foile magiare. Acăsta e povestea lupului cu mielul, în care lupul cu ori ce preț vrea să scotă la ivelă că mielul e vinovat, ér el, lupul, e curat la fapte, ca rađele sôrelui. Magiarii nu se încercă a magiarisă, feresce Dômnă, deși în fie-care di se croiesc prin foi și întruniri planuri pentru de-a spori elementul magiar ci românii românisează, și anume cu ajutorul bisericeii, fiind-că în bisericile române limba cultului e românescă. Tema predilectă deci a foilor magiare este, ca să se în ființeze episcopii gr. orientale și gr. catolice

cu limba liturgică ungurească. De părerea acăsta este un anonim, Dr. Sz. L. într'un articol publicat în „Bud. Hirl.” de Sâmbătă (2 Septembre a. c.). El spune și modul, cum să se facă acăsta. Episcopii gr. cat. sau să se transformeze, cele existente, în episcopii unguresci sau să se rupă din ele năue episcopii și să se doteze. Incât pentru înființarea unei episcopii gr. orientale magiare savantul Dr. află, că sunt baze. „La începutul seclului” scrie el, au fost în multe părți ale țerii parochii avute grecesci, cu fundațiunii mari. Aceste cu încetul s'au stins dar bisericile și fundațiile au rămas. Aceste sau să pradă sau le cuprindă biserica română sau sêrbă, fiind-că biserica autocefală magiară nu este, la care de iure ar trebui să trecă. Fundațiile aceste trebuie cuprinse pentru înființarea episcopii gr. orientale magiare.

Autorul recunoște, că nu este mare numărul gr. orientalilor și gr. catolicilor cu limba magiară, dar cu toate acestea, cu câteva șire „mai în jos, află, că este „lipsă arđetóre” a să înființa mai multe episcopii magiare, la care de iure să trecă fundațiile grecesci, la cari însă sunt părtași și românii, cari au susținut ici-colo bisericii comune cu grecii.

Adecă cu ori ce preț episcopii magiare cu fundații adunate de alții și — fără credincioși.

Procurorule regese unde ești? Sub titlul acăsta provocă toia clericală „Magyar Állam” pe procurorul regese, să facă pașii de lipsă pentru pedepsirea pe basa § 420 din legea penală a acelora, cari au atacat casele românilor din Orade. Aceia, cari au spart ferestile bisericilor române, dăce „M. Állam” pot să fie pedepsiți cu un arest de trei ani.

Așa dăce „Magyar Állam”, dar să vede, că uită că făptuitorii sunt magiari și jidani, ér bisericile și casele sunt române atât în Orade, cât și în Turda, Arad etc.!

Revista politică.

O corespondență din Sofia a diariului „Neue Freie Presse” comunică, că lucrările pentru organizarea armatei bulgare sunt aproape terminate și

FOIȚA

Feciorul cel voinic.

A fost odată ca nici odată... a fost odată un pui de român, om lăsat dela Dumnezeu cu stare și cu socotelă. Omul acesta avea trei feciori éráși pui de români, buni la inimă de puteai trăi cu ei în pētră secă, curăgioși fără păreche și frumoși să-i sorbi într'o lingură de apă. Cel mai voinic între ei era însă feciorul cel mai tinér.

Trăind omul acesta timp îndelungat cu feciorii sei, și tot cam pe lângă turma de oi, Dumnezeu în nemărginita lui înțelepciune a binevoit a-l trece în sfârșit și pe el în cealaltă lume, ca să-și deie sēmă despre urșii și lupii omoriți de fiinta sa cea ruginită, aici în lumea pēcătósă. Înainte de a închide dēnsul ochii, chemă pe toți fii sei la sine și le dăse următoarele: „Dragi mei fii! pănăce am fost cu voi în viață, v'am spus și povestit multe, una înse nu v'am spus pănăce acum, ascultați-o dară ca să v'o spun acum cu graiu de mórte. Eu tatăl vostru, am fost un om puternic, curăgios, nădravēn — cum se dăce și nu numai ómenilor de pre pământ le-a fost

tēmă de mine, ci și duhurilor celor de sub pământ. — asupra mea nu și-au putut resfira mânia, — după mórtea mea înse ei vor căuta de bună sēmă să-și verse focul asupra voastră! Fiți dară cu băgare de sēmă și v'e ferii cu dsosebire de un urieș, care lo-n-esece nu departe de-aici în pădure, unde-și are palatul său! Am avut mult de lucru pănă ce l'am biruit! El tare violēn și are numai un ochiu în frunte! Dragii mei ascultați cu vintele tatălui vostru; de câte ori v'e va striga cineva noptea, ori unde veți fi, să nu ve răspundeți!” — Dăcând omul aceste cuvinte închise ochii și adormi pentru totdeauna. — Feciorii îl îngropară cu cînste mare, după cum se cuvine unui creștin bun, — și-l jeleră vreme lungă. — După ani de dăle se aflau într'o năpte toți frații pe o câmpie, unde păstoriau oile! Pe la miezul nopții aud ei un glas de om strigând din toate puterile „măi feciori măi, dar aici sunteți!” Feciorii își duseră aminte de cuvintele tatălui lor, și tăcură nu se răspuseră. Pe feciorul cel mai mic însă îl mănca cel-l mănă! — Eu me răspund — dăce el fraților sei, fie apoi ce va fi cu mine.” Frații începură a-l amenința cu omorire dacă cutēză să calce voința tatălui lor, — și astfel tăcū copilul. A două

năpte érá se auzi acel glas omenesc, și copilul cel mai mic, numai după o bătaie bună se lăsă de eugetul de a se răspunde. A treia năpte érá strigă cineva, copilul cel mai mic fugind din mijlocul fraților sei, se răspunde acum din toate puterile că: „aicia suntem măi, ce vrei tu cu noi?”

Abia sfêrși copilul vorba și înaintea fraților se ivi un om urieș, cu un ochiu în frunte. Feciorii cei mai mari începură a plânge de se scutura cămașa pe ei, și a blăstăma ziua în care s'au născut, blăstăma pe fratele lor cel mai mic care i-a băgat în cursă! Urieșul nu dăse nimica ci luându-i pe toți trei dinapoi, îi duse prin o pădure désă, désă, pănă ce a ajuns cu ei înaintea unei case mari, frumoșe ca casele împărătesci, ba și mai frumoșă, era făcută numai din aur curat, înfrumșetată cu diamant și cu petrele cele mai scumpe din lume! Ajungēnd la ușă urieșul o deschise, și împinse pe frați dimpreună cu turma lor în curte, după aceea érá înceuie ușă. Frații erau dară — cum se dăce pela noi — ai popii! Urieșul intră în chilie și chemă pe toți trei feciorii unul câte unul la sine. Mai înainte intră în casă feciorul cel mai mare, și după datina românească îi dăte binețe cu cuvintele: „bună

ziua!” ér urieșul îi răspunde cu: „bun sēmă fi tu mie de ciuă!” Feciorul al doilea intrând érá îi dăte „bună ziua!” ér urieșul răspunde cu: „bun sēmă fi tu mie de gustare”. Intrând feciorul cel mai mic dăse și dēnsul ca și frații sei „bună ziua” ér urieșul îi răspunde și lui cu: „bun sēmă fi tu mie de prânz, că mult nēcaz am avut eu a tatăl vostru!” Feciorii cei mari începură a se întrista și a se văera auzind sentința lor de mórte, feciorul cel mai mic însă juca, sâria, era vesel, nici că-i pása! Când începu a se insera urieșul puse o căldare mare cu apă pe foc și când începu apa a fierbe, luă pe feciorul cel mai mare și-l aruncă — în căldare, unde-l ferse bine; după aceea îl scóse și-l mănca de tot, — numai ósele fi mai remaseră, pe cari urieșul le adună într'o hârtie, și le aruncă preste zidurile cu care era încunjurată casa. Am fost uitat adecă să ve spun că casa urieșului era încunjurată cu ziduri înalte și gróse, preste cari numai paserile puteau sbura, suflet de om însă ba! Cine a ajuns odată între zidurile acelea- acolo a rămas! — În ziua următoare urieșul pune de nou căldarea pe foc, ferse și mănca și pe feciorul cel mijlociu ér ósele lui le aruncă preste zid lângă cele-

au dat rezultatele cele mai bune. Bulgaria va pune pe picior de războiu 12 divizii de infanterie, și anume 6 divizii de armată și de rezervă, precum și o divizie de cavalerie. Fiecare divizie de armată numără 16, fiecare divizie de rezervă 12 batalioane de infanterie, 2 escadrone de cavalerie și 6 baterii. Cavaleria se compune în timp de pace din 17 escadrone, în vreme de războiu va fi sporită cu 24 escadrone, încorporându-i-se și gen-darmeria călare, care numără 2000 de oameni și care va pute să facă mari servicii trupelor prin cunoșterea perfectă a localităților. Peste tot, Bulgaria dispune de peste 145,000 de oameni cu obligație la serviciu de doi ani și trei ani și de 13,000 de oameni cu serviciu obligatoriu de două ori câte trei luni; afară de acestia mai sunt vre-o 70,000 de oameni cu desăvârșire neexercitați, un fel de a doua rezervă.

Marele bărbat de stat al Spaniei, Emilio Castelar, s'a retras de pe arena politică acum câteva săptămâni. Densul publică acum o scrisoare datată din San Sebastian, în care și motivează retragerea în modul următoriu: Sub monarhia a merge cu guvernul îl oprește onoarea sa, a face pași pentru republică, îl împiedecă iubirea sa de patrie. Acetă formă de guvernământ, sub care socialismul și regionalismul și-a aflat cea mai bună dezvoltare a sa, ar promova numai carlismul. Republica, pe care o vooesc el, e atât de conservativă și are atâtea puncte de atingere cu întocmirile monarchice, încât monarchistii nu o vooesc pentru că este o republică și republicanii o resping, fiindcă séménă cu un regat. Sub aceste împregiurări trebuie să renunțe el la o lucrare în presă și în parlament. El va scrie pentru reviste și diare, cari doresc colaborarea sa, dar conducător de partidă, deputat, președinte al corpurilor legislative sau cap al statului, ca până acum, nu mai poate fi.

O foie opozițională din Sofia anunță din Tirnova, că metropolitul Clement arestat în mănăstirea din acel oraș, a dispărut în noaptea de 12 August și nu știe nici procurorul despre el nimic.

Dacă scirea se adevărează se crede că o înțelegere s'a făcut între esarch și guvern pentru a face imposibilă desbaterea procesului la apel și curtea de casație.

În legătură cu acetă se pune și plecarea episcopului Grigorie, care a plecat prin Varna la Burgas.

Primul ministru Gladstone a propus în camera comunelor o a treia cetire a bilului home-rulei; într'un

discurs, care a ținut o oră, bătrânul democrat a observat că desbaterile au ținut deja 82 zile.

Înpotrivirea încăpăținată contra home-rulei este adevăratul motiv al dorinței nestrămutate ce se arată pentru separația camerei. Primirea home-rulei de către camera comunelor, va fi cel mai mare pas pe calea ce trebuie să ducă în curând la triumful său desăvârșit.

DI Courtney a propus amânarea cetirei a treia.

O telegramă din 21 August din Londra anunță:

Camera comunelor a adoptat în a treia cetire bilul de home-rule cu 301 voturi contra 257.

Camera Lorților a adoptat bilul de home-rule în prima cetire.

În Spania de vre-o săptămână încoco s'au iscat în mai multe părți rescóle. Mișcările aceste sunt îndreptate până acum special contra persónei ministrului Sagasta — cel puțin oficios așa se anunță. Se pare însă că mișcarea are caracter republican. Acetă se pôte deduce de acolo, că rescóla a început în San Sebastian, unde este locuința de vară a curții și aici s'a manifestat mai vehementă. Regina regentă s'a depărtat în pripă de acolo. În cât are parte în aceste mișcări pretendentul la tron Don Carlos nu se pôte sci sau pôte că nici nu e părtaş de loc. După scirile cele mai nouă rescóla e potolită. Dar ea în curând pôte să irumpă de nou și anume contra monarchiei. Poporul spaniol este foarte pătruns de ideile republicane pentru aceea este posibil, ca tronul monarchic să fie resturnat și proclamată republica.

La procesul repliciei.

Părerile foilor magiare asupra asprului verdict din Cluș consună într'una, că, deși cestiunea română prin acetă nu e resolvată, cel puțin s'a statuit un exemplu pentru „agitatori” și astfel cred, că este un început de luarea de măsuri aspre. Unele din ele sunt infuriate pe advocații slovaci, cari au luat parte la proces și dic, că numai ura contra magiarilor i-a făcut a merge ca apărători ai valachilor.

Astfelu „Pester Lloyd” dic, că prin sentința tribunalului îi se va lua de o parte pofta tinerimii de-a umbla după corónă de martir, ér' de altă parte domnilor dela oficiu le va trece pofta de-a tipări lucruri de lesa maiestate, ér' cu privire la advocații slovaci, dic: între Mudron și Stefanovici de-o parte, Popovici și Roman de altă parte nu pôte fi nimic comun, decât ura órbă și neîndreptățită contra elementului creator de stat, decât fanatismul selbatic contra statului ungar...

că vești tu bine că eu nu am pe nime și tu ai fi foarte potrivit de a-mi fi următoriu! Ascultă sfatul meu, că de nu voiu slobozi óie după óie din curte, și rămânând numai tu singur imi va fi ușor să pun mâna pe tine!” Feciorul îi respunde: „Fă ce-ți place, mie nu ai tu ce-mi face!” Auzind urieșul acest respuns se mânia, deschise ușa și se puse între stâlpii ușii ca oile să trecă printre piciorolele lui. Oile fiind flămânde o luară una după alta, pe ușa afară; urieșul însă pe toate le pipăia ca nu cumva să-i esă și arestantul cu oile. Trecuseră mai toate oile și feciorul nostru de nou cădu pe gânduri. Acum era acum — De scia el ce nu scia, adevă de scia el ce putere are inelul ce-l avea în buzunar nu-l durea capul de loc, ci sbura în formă de pasăre peste zidurile urieșului, și-i dărima întreaga casă cu ziduri cu tot. Dar bietul copil nu scia acetă. Nevoia învață pe om la multe. Copilul nostru încă află un mod de scăpare. Între oile care mai rămăseră în curte se afla și un berbec foarte mare. Feciorul prinse berbecul, se viri sub folele lui, înclătându și mâinile în lăna cea mare a berbecului și lipindu-se ca lipitoare de folele lui așa, încât bietul berbec de scia vorbi l'ar fi vândut fără mla, măcar de de ce ori

„Budapesti Hirlap” într'un prim articol scrie între altele:

„Condamnarea lui Popovici la 4 ani de altfel o privim drept arvună pentru o schimbare înspre bine a eserciului jnrisdicțiunii. Represalii judecătorești nu sunt lucruri complete, dar totuși sunt mai mult vrednice decât dacă nu s'ar întâmpla nimic. Patru ani temniță nu e glumă și îi va pune puțin pe gânduri și pe acei domni, a căror pâne de totă ziua e agitațiunea.”

„Magyar Hirlap” scrie ceva mai moderat. Batjocoresce neorientarea guvernului magiar, care doi ani de zile a suferit agitațiunile fășe ale Replicei, până când a devenit cestiunea foarte acută și atunci dă de-odată cu pumnul în mijlocul cestiunii române. Așa — dic ei — nu se resolvă o cestiune atât de ardătoare.

„Când spunem toate acestea: ne plecăm cu cel mai profund respect înaintea verdictului juriului de presă din Cluș. Nu criticăm verdictul, e sigur, că jurații au procedat după convingerea lor cea mai bună.

Apoi dică mai departe:

Credem, că acum suntem mai departe decât ori și când de terminarea procesului Cu totă pronunțarea verdictului din Cluș trebuie să apucăm cestiunea română dela început și să o pertractăm întreagă în regulă.”

„În cestiunea acută română dominază acum două puncte de vedere. Unul este, ca agitatorii să-și primescă pedepsa meritată. Acetă o pretinde demnitatea statului și dreptatea. Celalalt punct de vedere, e tot atât de însemnat. Nu e permis să concedem ca concetățenii nostri români, a căror casă e aici între noi: să se simtă fără casă aici în patrie. În viața comunală și comitatensă trebuie să-i ducem acolo, ca să nu se simtă și pórte ca streini între noi!

„Egyetértés” află de foarte dreptă sentința și dic:

„Noi nu ne-am înșelat în curtea cu jurați din Cluș. Jurații din Cluș sunt patrioți magiari și oameni drepti”. Ne mulțămim cu înțelepciunea tribunalului din Cluș.

Și tot astfel în sensul acetă se pronunță și celelalte foi magiare „Pesti Napló”, „Pesti Hirlap”, „Neues Pester Journal” etc. fie guvernamentale, fie opoziționale, toate însă parte superficial, parte șovinistic, după a căror părerii și propozițiuni greu se va pute rezolva cestiunea de naționalitate și în special cestiunea română.

Noutăți.

Didactru în rate. Cu privire la solvirea didactrului, ministrul a dispus, că la scólele de stat părinții mai lipsiți de mijloce se pótă plăti didactrul în 4 rate, anume pe la 15 Octobrie, 1 Decembrie, 15 Martiu și 1 Maiu a fiecărui an scolar. Cererile pentru scutirea de didactru sunt a se înainta direcțiunii scólelor, în jumătatea primă a anului până la 15 Septembrie, în jumătatea a doua până la 15 Faur.

să-i fi fost stăpân, că de mai putea de durere; ce vreți feciorul era fecior nu șagă. Dar bietul dobitoc nu avea graiu, n'au ce face, ci răbda durerea, că dóră pentru stăpânul seu rabdă! Venind rândul berbecului ca să iasă afară din curte, urieșul pipăindu-l îi dișe: „aha! tu esci berbecul cel mare, pe tine nu te las că te voiu mânca, și-l împinse în lăuntru”. Auzind acetă feciorul nostru îi îngheță inima de frică; prinse iute o óie, care fu mai mare, și se aședă sub folele ei făcându-se numai cât un purice și oprindu-și resuflarea. Ajungând óia la ușa și pipăindu-o urieșul, o lăsă afară, și feciorul scăpă astfel ca prin pene din gura morții! Eșiră toate oile din curte și rămase numai berbecul, dar urieșul credea că și feciorul a rămas, deci închise iute ușa, și o încuie cu lăcatul cel mai mare.

Luă apoi berbecul îl duse în casă, unde-l fripe și-l mănca, ér' ósele le aruncă peste zid unde erau și ósele traților feciorului nostru.

(Va urma.)

Inovațiune la examenul de maturitate Ministrul de instrucțiune a esmis o ordinațiune, care dispune, că studenții de clasa a VIII-a, cari au depus esamónul de clasă, dar au repășit dela examenul de maturitate, pot să repeteze clasa a VIII-a, fără ca se fie clasificati de nou, ci pentru ei rămâne normativ atestatul de clasă din anul precedent, pe baza căruia se pot presenta la maturitate. Ministrul a făcut dispozițiunea acetă din cauză, că în mai multe rânduri s'a întâmplat, că la repetirea clasei studenții au cădut la examenul de clasă, deși în anul cel dintâi eșiră, și astfel apoi nu s'au putut su-pune examenului de maturitate.

Perchisiție domiciliară. Vineri, în 1-a Septembrie c. când a sosit la Sibiu dl A. C. Popovici dela procesul din Cluș îi s'a făcut perchisiție domiciliară de către autoritățile de aici la un ordin primit. Perchisiția a ținut 3 ore. DI Popovici a predat toate acetle privitoare la replică, pe cari comisiunea de perchisiție le-a dus cu sine.

Bólă de vite. În comuna Gușterița comit. Sibiu a erupt între biboli o bólă epidemică, de care a perit în zilele trecute un bibol.

Fundațiune. „Gaz. Bucov.” scrie: „Cu cea mai mai mare bucurie am aflat eri, că prea venerabilul preot din Rușii-Moldoviței dl Vasile Cocirla a predat presidentului societății „Scóla română”, d-lui profesor Cosovici, suma de 20,000 fl. v. a., care se află în casa de păstrare din Cernăuți.

Cu acetă sumă se va deschide în Suceva un internat pentru elevii români dela gimnasiu.

Premiare de cai. Din partea comisiunei pentru prăsirea de cai din comitatul Sibiu se va aranja Sâmbătă în 9 Septembrie 1893 la 8 ore a. m. în locul tîrgului de vite din Sibiu o premiare de cai de prăsila, spre care scop Escelenția sa dl ministru r. u. de agricultură érăși a încuviințat și asemnat din mijlocele statului 200 fl. pentru premii.

Domnii prăsitori de cai sunt prevocați a participa în număr cât de mare la acetă distribuie de premii.

Patriarcul armén Mackertick a sosit săptămâna trecută la Viena din Asia, anume din orașul Ecimiazdin, la pólele muntelui Ararat, unde îi este residența. La gară l-au așteptat foarte mulți armeni vienezi și când s'a coborât din tren a resunat cu însufleșire din sute de guri cuvântul: Gezze, care în limba arménă însemnă: să trăiască. În numele armenilor din Viena a fost salutat de Sadig Popovici, ér' patriarcul a binecuvântat pe cei prezenți. La locuința din hotel a patriarcului s'au prezentat o mulțime de deputațiuni, nu numai din Viena, ci și din alte orașe europene. În onoarea patriarcului armenii au dat o cină festivă și tot asemenea a dat Joi ambasadorul persan, khanul Neri-man un prânz festiv.

O regină în pericol. Regina Natalia a Sârbiei, muma regelui Alexandru, era să fie sdrobită de o locomotivă, Martia trecută, în gara Budapesta. După ce a primit o deputațiune de femei cari veneau să o complimenteze, suverana plecă spre sala de așteptare și traversă o linie pe care aluneca o locomotivă. Un umil lucrător este acela care și-a espus viața sa pentru a scăpa pe cea a reginei; un frénar se repedă și luă în brațe pe suverana scăpându-o de pericol.

Spioni francesi. Dilele trecute poliția germană din Kiel a arestat pe doi francesi presupuind că sunt spioni. Acum se scrie din Kiel că poliția a terminat cercetarea și a transpus acetle procuraturii supreme din Lipsca, unde vor fi transportați și arestați. Cine sunt ei, apriat încă nu se știe deóre-ce e probabil, că se folosesc de nume false. Se dic, că unul ar fi Mauriciu Daguei, un oficer frances de stat maior, despre care se știe, că a plecat în Germania să spioneze fortărețele germane.

Manevrele în Galiția. Manevrelle proiectate în Galiția, cu toate că acolo băntuie colera, se vor ține în Septembrie. Guvernul

lalte. Mai rămase acum în viață feciorul cel mai mic, care nu mai flura ca mai nainte ci era tare îngrigit că ce a fi, cum a fi și cum ar putea scăpa din ghiarele urieșului. Apropiindu-se prânzul urieșul puse éră căldarea pe foc și se aședă și el lângă foc pe un scaun, așteptând să fêrbă apa, și ca să i trecă vremea mai iute, scóse din busunar un inel de aur, și începă a-l învêrti printre degete. Feciorul nostru sta posomorît la spațiile lui. Deodată îi trecu un gând bun prin cap. Luă un tăciune aprins în mână și „tup” cu el în ochiul urieșului, care cădu la pământ de durere, scăpând și inelul din mână. Copilul luă inelul, îl aruncă în buzunar, și tulai pe ușa afară; urieșul după el să-l prindă și să-l mănânce acum de viu. Dar feciorul se păzia, că dóră de mórte se feria așa încât ori câte încercări făcu urieșul ca să-l prindă — fură zădarnice, deóre-ce urieșul orb fiind nu vedea, ci umbla numai cu mâinile întinse după bietul copilăș, care însă avea ochi buni, și se feria de el, ca cărtăcia de sóre. Vêdând urieșul că nu-i mod să-l prindă îi dișe asteliu: „Măi voinice! vèd că esti tatăto în tâlpi! Te sfătuesc însă să te supuni mie, și eu te voiu privi de feciorul meu, îți voiu da fie toate avuțiile mele

provincial a cerut să se amâne manevrele, din cauza colerei, dar cererea n'a fost ascultată. S'au luat însă toate precauțiunile, ca soldații să fie feriți de bolă. Soldații vor primi vin și mâncare, ca în timp de rebel, vor avea strecurătoare noue de apă și vor căpăta accid de alămăie, ca se-l amestece cu apă. Manevrenele se încep în 3 Septembrie și tin până în 7. La ele va asista și Maiestatea Sa.

Apa lacului de Geneva la Paris. Un inginer frances Duvillard a făcut un proiect, conform căruia Parisul s'ar putea provéde cu apă de beut din lacul de Geneva. Canalul ar avea începutul lângă orașul Geneva, dar pe teritorul frances. Depărtarea până la Paris este de 539 km. Canalul ar fi construit pe lângă orașul Geneva și prin văile râurilor Rhone, Saone și Seina. Speșele le-a evaluat Duvillard la 200 milioane floreni.

La agricultura țeranului nostru.

Din un articol, publicat în „Economia națională” de P. S. Auralian estragem următoarele, cari se potrivesc și la stările noastre și servesc încâtva de întregire prim-articolului nostru din nrul 90.

Am arătat în atâtea rânduri deosebirea mare ce există între agricultura țăranilor și aceea a proprietarilor și arăndașilor; am spus de atâtea ori că țăranii în condițiuni identice de împrejurări fizice produc mai puțin de jumătate și de calitate inferioară. Nu mai reviu asupra unor fapte care în deobște sunt cunoscute. Negreșit, că față cu progresul ce a făcut agricultura mare, mulți vor atribui starea de înapoieră a agriculturii țăranilor, îndărătnicieii acestora. Acesta ar fi o eroră; țăranul român numai îndărătnic nu este; ba încă eu i-aș imputa prea multă înlesnire cu care primesc toate inovațiunile fără discernere dacă sunt sau nu utile. Altele, er nu îndărătnicia sunt cauzele cărora treabue să se atribue starea de înapoieră a țăranului nostru. Despre acesta voi vorbi altădată: Acum me mărginesc a constata faptul. Și deorece înapoieră există e firesc să căutăm mijloace, prin care se îndreptăm cât mai fără întârziere o stare, care cu cât se va lăsa să treacă timpul fără a o îndrepta, cu atât va produce neajunsuri mai simțitoare, mai vătămătoare pentru toate interesele națiunii române. Despre ce este vorba? De a face ca agricultura țăranilor, modul lor de viețuire să se amelioreze. După părerea mea în agricultură ca în toate profesiunile și po-tele tehnice, exemplul este învățătorul, învățătorul cel mai bun. S'a încercat să se dea în mâna celor care știu carte, câte un manual de agricultură; nu știu dacă se va fi folosit vre-unul de cele cuprinse în asemenea manual. Când însă țăranul a vădit că un vecin al lui samănă mazărice ori paring și face nutreț mult și bun, el l'a imitat. De aceea cred, că între diferite mijloace și măsuri ce se pot lua pentru a introduce îmbunătățiri în agricultura țăranilor, ni se recomandă în mod special acela de a oferi cultivatorilor noștri exemple de cultură și de traiu. Și exemplele acestea nimeni nu le poate înălța mai cu succes decât preotul și învățătorul. Am considerat preotul și învățătorul ca factorii cei mai siguri ai progresului. Născuți și crescuți în sate; trăiți din copilărie în mijlocul țăranilor, având aceleași deprinderi, aceleași credințe, preotul și învățătorul sunt persoanele, care pot fi ascultate, ale cărora povești vor fi primite cu mai multă încredere, ale cărora exemple vor fi imitate. Târgovățul așezat în sate însuflă neîncredere țăranilor, și ori câte dovezi le-ardă că se interesează de soarta lor, ei tot se tem. Proprietarii cei mai bine dispuși în favoarea țăranilor: acei care le vin în ajutoriu la toate serviciile, care le alină suferințele prin povești și ajutoare, nu se bucură de absolută încredere a țăranilor. În toate împrejurările și față de ori cine, preotul și învățătorul câștigă încrederea țăranilor și sunt ascultați de dânsii.

Ori cine a trăit printre țărani, cred, că va recunoaște că de întemeiate sunt afirmările de mai sus. De aceea ori când a fost vorba despre îmbunătățirea stării țăranilor, am fost de părere că cei mai nemeriți agenți de propagandă sunt preotul și învățătorul.

Cu privire la învățăturile agricole și igienice nime nu poate servi cu succes decât acești doi luminători ai poporului. Însă pentru ca dânsii să se potă a-și îndeplini cu succes o asemenea mare și patriotică însărcinare, trebuiesc ca se li se dea o instrucțiune teoretică și practică, cu privire la agricultura și economia casei. Eșind din seminarii sau din școala normală, preotul și învățătorul trebuie să posezede cunoștințele neapărate pentru o bună exploatarea diferitelor ramuri de agricultură. De altă parte după așezarea lor în sate se fie îndatorii a-și cultiva câmpul și grădina în modul cel mai cores-punător cu arătările științei și ale practicii. Pentru acest sfârșit statul se le vie în ajutoriu cu semințe, pomi și unelte simple. În schimb să li se ceară ca să-și pună toată silința nu numai a deprinde pe scolari cu noțiunile de agricultură și economia casnică, dar și cu practica agriculturii și a grădinariei. Inspectorii speciali ar cutria satele spre a se încredința dacă cele puse la cale pentru înaintarea agriculturii țăranilor și învățarea copiilor se aplică de cei însărcinați cu acesta. Acești inspectorii, agricultori teoretici și practici, în călătoriile lor vor căuta să lumineze și să îndemne pe preoți și învățători, ca să-și îndeplinească cu cât mai multă dragoste însărcinarea de a contribui la fericirea consătenilor lor. Ei vor raporta autorității centrale rezultatele dobândite, lățirea progresului între săteni și vor semnala la atențiunea ministrului respectiv pe acei dintre învățători și preoți cari merită de a fi respăliți pentru osteneala ce-și vor fi dat. Nu pot intra aci în amănuntele organizațiunei; ceea-ce am dis, cred că este de ajuns pentru a înțelege cum ar trebui să se alcătuească această reformă. Ori ce s'ar dăce, cred în patriotismul și dorința de propășire a învățătorilor și a preoților. Sunt încredințat, că dacă ar fi îndemnați și incurajați, ei s'ar întrece care mai de care se dovedescă prin fapt, că se interesează de înălțarea economică a populațiunei rurale. De altmintealea cu câteva manuale de agricultură și două trei școle de agricultură practică va trece un timp și timp îndelungat și pe țăren tot înapoiat îl vom afla. Trebuiesc exemple vii, și aceste nu se pot oferi mai cu succes decât de către preoți și învățători.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului.

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Lângă piața mică se află biserica săsescă și școala săsescă, anume liceul, realele superioare și școalele elementare.

Biserica s'a început a se zidi în jumătatea a doua a secului XIV și s'a sfârșit cătră finea secului XV. Ea este zidită în stil gotic, în locul unei alte biserici mai vechi. Turnul ei este de 73 m. de nalt și e încunjurat în patru colțuri de alte patru turnulețe mai mici. Din turnul acesta avem o privire largă și foarte frumoasă asupra orașului și a împrejurimii. Biserica are mai multe intrări, dintre cari la două portalurile sunt lucrate cu multă măiestrie. În lăuntru bisericeii sunt multe lucruri însemnate. În partea de cătră apus, care este despărțită de restul bisericii prin un părete, se află morminte vechi de-ale căpeteniilor săsesci (primari de-ai Sibiiului, preoți etc.) din vécurile 16, 17 și 18, cu monumente de pētră și metal, înfășoșând pe cei înmormântați acolo în mărime naturală și în portul de pe acele vremuri. În biserica se păstrează mai multe vestimente preoțești vechi, din timpul dinainte de reformațiune; ele sunt brodate cu mētasă și cu fir și astfel sunt de mare preț; mai este aici un potir, cană și feșnice de argint din suta XVII-a, apoi multe alte obiecte bisericesci foarte vechi. Mai putem aminti și icōna frumoasă zugrăvită pe părete de-asupra altarului care ne înfășoșează restignirea lui Christos pe cruce ș. a. Biserica aceasta este una dintre cele mai mari biserici ale Ardélului.

Din piața cea mare se rămuresc patru strade de frunte ale Sibiiului, în cari asemenea se află zidiri și alte lucruri de însemnătate. Astfel este în strada Măcelarilor primăria sau casa statului.

Primăria este o zidire veche. Aici se află archiva orașului, bogată în documente vechi, o colecțiune de arme și o cameră de tortură cu instrumente de tortură din vécurile trecute.

Tot în strada Măcelarilor se află casa frumoasă a băncii „Albina” zidită la 1874, apoi biserica română gr. orientală, care este mică, dar în lăuntru ornată frumos și cu eleganță; cu deosebire este frumos fruntariul (catapitēma); mai departe aici se află reședința metropolitană gr. or., seminariul de teologii și pedagogi gr. or. numit după numele întemeiătorului, a metropolitului Andrei Șaguna, seminariul „Andreian”, apoi în capetul din sus al stradei frumosul palat al tipografiei archidiece-sane române gr. or., în care se află și tipografia.

O altă stradă, care se rămuresc din piața cea mare este strada Cisanădiei, cea mai frumoasă dintre stradele Sibiiului. Aici se află palatul băncii de asigurare „Transilvania”, și lipit de el noul palat al archidiece-sii române gr. or., care e zidit în locul unei case mai vechi, unde a fost mai întâiu reședința episcopului român gr. or. Mai departe se află în strada această mărșul palat zidit de oraș în care sunt cele mai multe cancelarii militare și la capetul din sus al ei (pe piața Hermann) o casarmă mare de infanterie, er în fața casarmei frumosul palat al lui Habermann, în dosul căruia se află întocmite băi de abur și scăldi. Lângă palatul acesta se află de o parte o promenadă, (promenada Bretter) foarte frecventată de publicul sibiian, er' de altă parte parcul orașenesc, care e mic dar arangiat cu gust.

(Va urma.)

Din cartea Psalmilor.

(Spicuir.)

Lasă-te de mânie și părăsesce furia, nu te aprinde spre facere de rău, căci făcătorii de rele se vor stîrpi, dară cei ce speră în Iehova, aceia vor moșteni pământul. Cei blânzi vor moșteni pământul și se vor desfăta întru belșugul păcii. Cei drepi vor moșteni pământul și vor locui într'însul în etern.

Speră în Iehova și păzesce calea lui, și el te va înălța, ca să moștenești pământul. Stîrpirea nelegiuitorilor o vei vedé. Omul păcii are viitoriu. Ajutoriu celor drepi vine dela Iehova. El este tăriă lor în timp de nevoie.

Fericit bărbatul, ce pune speranța sa în Iehova, și nu caută spre cei îngâmfați și amici ai minciunei. Sarcine de se pun asupra-ne, Dumnezeu este ajutoriu nostru. Iehova ascultă pre cei lipsiți și nu desprețuesce pre cei încătusați ai sei. Dumnezeu va mântui Sionul, și va rezidi cetățile, și cei ce iubesc numele lui vor locui într'însele.

Dumnezeule, dă judecățile tale regelui ca să judece pre poporul seu cu dreptate și pre seracii tei cu ecuitate.

Munții se ducă pace poporului și cōlinele îmbelșugare.

Iehova se sfărime pe cel apăsătoriu.

Cel drept domnescă dela mare până la mare și dela riu până la marginile pământului.

Iehova va scăpa pe cel sērac, care strigă după ajutoriu, și pre cel apăsătoriu, care n'are nici un ajutoriu.

Cei ce sunt depărtați Dōmne, dela tine per! tu perdi pre tot cel ce desfrēneză dela tine.

Cei nelegiuitori, pururea fiind fără grijă adună auvii.

Cum se pustiiră într'o clipă!? Se perdură, periră de spaimă!! Ca un vis după deșteptare, Dōmne, la trezirea ta, ai desprețuit chipul lor.

Din urma oilor neîntercate luatu-l'a ca se pască pe Iacob, poporul seu, pre Israel

moștenirea sa. Și el fi păstori întru neprihă-nirea inimei sale și cu iscusința mănților sale i a condus.

*

De m'ai fi ascultat Israele, să nu fie în tine nici un deș strēin, eu Iehova Dumnezeuul teu, care te am scos din pământul Egiptului, și-aș fi dis: „Lărgesce gura ta și o voiu umplé!”

Care este omul ce va trăi, și mōrtea nu va vedé? Care va scăpa sufletul seu de infern?

În țerină prefaci pe om și dăci: „Fii ai omenilor, în pământ reînturnați-vé!” O mie de ani în ochii tei sunt ca ziua de eri, care a trecut, ca o strajă de nōpte.

Țilele anilor noștri sunt șeptedeci de ani, și de sunt puternice fōrte, optdēci de ani. Și cea mai mândră din ele nu-i decât muncă și trudă, căci iute trec și noi disparem. Invața-ne a numera țilele nōstre, să căpătăm o inimă înțelptă.

Bucură-ne atâtea țile, pe câte ne-ai apăsătoriu, atâtea ani, în căți vēdūrăm nefericire. Bunăvoința ta fie asupra-ne și întăresce preste noi fapta mănților nōstre.

Voiu cānta lui Iehova toată viața mea, voi psalmodia Dumnezeului meu cât voiu trăi. Fie-i plăcută gândirea mea. Preste tot pământul sunt judecățile sale.

De unșii mei nu ve atingeți, și profesitorilor mei nici un reu să nu le faceți.

Fericiți cei fac dreptate în tot timpul.

Spre scire.

Scirea ce s'a răspândit în diferitele ținuturi ale patriei nōstre, că în Sibiiu s'ar fi ivit casuri de coleră și că din pricina aceasta s'ar fi amēnat deschiderea școalelor de aici, e cu desevirșire falsă.

La „școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii transilvane” înscrierile decurg tocmai ear lecțiile s'au început, ca și la celelalte școle din localitate, Luni în 4 Septemvrie n.

P. T. părinții, cari vor să-și adăposteze ficele în institutul Asociațiunii transilvane, sunt rugați să grăbescă cu înscrierea acelora.

Sibiiu, în 4 Septemvrie 1893.

Dr. I. Crișian,
director.

Bibliografie.

A apărut.

Catechismul religiunei ortodocse-răsăritene pentru școalele populare de Dr. Petru Barbu. Preț 20 cruceri sau 40 bani. Tipariul tipografiei și librăriei diecesane din Caransebeș. 1893. Aprobat până acum de Ven. Consistoriu diec. din Arad.

În editura tipografiei „Aurora” A Todoran, din Gherla au apărut următoarele broșuri:

Leonat cel tēnēr. Istorie în versuri scrisă de Ioan Pop Reteganul. Preț 12 cr.

Dialogul țiganului cu S. Petru la pōrta raiului sau glume și petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia țigănescă de Aron Boca Velche-reanul. Preț 25 cr.

Povestile Bănatului, culese din gura poporului bănațan de George Cătană, învățător. Preț 30 cr. valut aust. . . .

Carte ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Preț 25 cr.

Cele trei dintăi sunt populare, două de cuprins hazliu, er a treia cuprinde 5 povesti frumoșe din Bănat. Din aceste reproducem și noi una în foită. Cartea ilustrată cuprinde istori-ore și șcene în poesie și prosă din viața copiilor, cu ilustrații. Ea vrea să umplă un gol în literatura pentru copii, atât de sēracă la noi.

Loterie.

Sâmbătă, în 2 Septembrie n. 1893.

Budapesta: 62 45 50 19 25.

Nr. 265/1893

[166] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scările gr. or. din comunele bisericesti mai jos însemnate în protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termenul 10 Septembrie v. 1893.

1. Albac, cu 300 fl. v. a. din alodiu, locuință cu grădină.
2. Neagra de jos cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.
3. Ponor, cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.
4. Șohodol-Peleș cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

La toate aceste posturi se recere, ca alesul învățătoriu se țină o strănă în biserică cu cântare și se facă grădină de pomărit.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se se prezenteze înainte de expirarea concursului în comunele bisericesti spre cunoscere și se-și trimite rugărilor concursuale cu documentele necesare la subscrisul oficiu în timpul deschis.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni. 11 August, 1893.

Romul Furdai,
protopresbiter.

Nr. 439/1893

[167] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen până la 15 Septembrie a. c. v.

1. Hașfalău, cu salariu anual de 300 fl., și anume: prin repartitie dela popor 200 fl. din cassa bisericeii 100 fl., lemne de foc, cuartir și grădină.

2. Feleag, cu salariu anual de 300 fl. și anume: 250 fl. prin repartitie dela popor, și pentru copii obligați de scolară, și lemne de foc cu 50 fl. cuartir gratuit și grădină.

3. Șard, cu salariu anual de 300 fl. din cari 202 fl. 50 cr. prin repartitie dela popor, 97 fl. 50 cr. din cassa bisericeii, cuartir gratuit și grădină.

Informațiuni mai detaiate primesc concurenții dela subscrisul.

Petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigore, se vor subșterne subscrisului până la termenul susindicat.

Sighișora 12 August 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișorei.

In conștelegere cu comitetele parochiale concernente

Dimitrie Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 426/1893

[165] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scările din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful român”.

1. Caianel, salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitie.

2. Iunc, salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitie.

3. Ribicióra de jos și de sus salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce 200 fl. din repartitie și 100 fl. din lada bisericeii.

4. Vaca, salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc. Salariul se solvesce din repartitie 150 fl. și din lada bisericeii 150 fl.

Concurenții au a-și asterne cere-rile instruite conform normelor din

vigore, la subsemnatul oficiu protopresb.

Brad, la 9 August, 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Zarandului.

Vasilie Dămian,
protopresb.

Nr. 298/1893.

[156] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scările confesionale gr. or. române din mai jos însemnate comune în protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Almășel, cu salariu anual de 260 fl. 80 cr. și adevă: a) în bani gata 150 fl., b) în lemne 64 cară = 76 fl. 80 cr., c) venitele cantonale în sumă de 34 fl. și cuartir în edificiul scolar.

2. Brașeu, cu salariu anual de 285 fl., și anume: a) în bani repartitie în popor 100 fl., b) în lemne 106 cară, 106 fl., c) interesele împrumutului de stat 29 fl., și d) din interesele banilor bisericesti elocai 50 fl.

3. Godinesci, cu filia Petresci, salariu anual de 300 fl. și anume: a) în bani gata 220 fl., b) folosirea unei grădini 50 fl., c) lemne 5°, 30 fl., d) cuartir în edificiul scolar.

4. Micănesci, cu salariu anual de 300 fl. adevă: a) 200 fl. în bani gata, b) 80 cară de lemne, 80 fl., c) venitele cantonale 20 fl., d) cuartir în edificiul scolar și grădină de legumi.

5. Tămășesci, cu salariu anual sistemat de nou în sumă de 300 fl.

Învățătoriu ales la vre-una din aceste scări e datoriu să țină și prelegerile în scări de repetitie împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și sârbătore în strănă având a conduce cu scolarii și cântările liturgice bisericesti.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere se se prezenteze — până la alegere — în vr'o Duminecă ori sârbătore la biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea acestor scări și modul de plătire al salariilor.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și asterne petițiunile instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat.

Ilia, la 29 Iuliu 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Iliei, în conștelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 310/1893

[158] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scările confes. gr. ort. din comunele mai jos semnate — în protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Gialacuta cu filia Căbesci salariu anual 300 fl. și anume: a) în bani repartitie în popor 100 fl. b) în bucate 100 măsuri cucuruz 140 fl. c) venitele cantonale 30 fl. d) lemne de foc 3 stângini 30 fl. e) cuartir în edificiul scolar și grădină pentru trebuințele învățătorului.

2. Furcșóra cu salariu anual de 300 fl. și anume în bani 290 fl. și lemne în preț de 10 fl. cuartir și grădină.

3. Târnava, salariu anual 300 fl. și anume: a) din repartitie în popor 100 fl. bani gata b) în bucate 100 măsuri cucuruz 140 fl. c) venitele cantonale 30 fl. d) lemne de foc 3 stângini 30 fl. e) cuartir în edificiul scolar și grădina pentru trebuințele învățătorului.

Învățătoriu ales la vr'una din aceste scări e datoriu să țină și prelegerile în scări de repetitie împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și sârbătore în strănă având a conduce cu scolarii și cântările liturgice în biserică.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere se se prezenteze — până la alegere în vr'o Duminecă ori sârbătore la biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti, și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea acestor scări și modul de plătire al salariilor etc.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se așternă petițiunile lor instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat.

Ilia, la 5 August 1893.

Oficiul, protopresbiterat greco-ort. al Iliei în conștelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 342/1893.

[159] 3—3

CONCURS.

In scopul reintregirii posturilor învățătoresci în mai jos însemnate comune din protopresbiteratul gr. or. al tractului Geogiului I. se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român”.

1. Boholt, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină scolară.

2. Dealu-mare, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină scolară.

3. Fizes-Barbura, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină scolară.

4. Magura-Toplița, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină scolară.

5. Seliscióra-Stoenesa, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină scolară.

6. Suligete, cu 250 fl. salariu anual în bani, 1½ juger grădină și loc arătoriu cu un venit anual de 50 fl. cu acest post este împreunat și cantonalul cu un venit anual de 40 fl.

7. Voia și Porcurea, pentru susținerea unui învățătoriu ambulant cu un salariu anual de 400 fl. cuartir și grădină scolară.

8. Boiu, cu salariu anual de 250 fl. cuartir și grădină scolară.

Certeșul-superior, cu salariu anual de 240 fl. cuartir și grădină scolară.

10. Folt, cu salariu anual de 240 fl. cuartir și grădină scolară.

11. Hărău, cu salariu anual de 260 fl. cuartir și grădină scolară.

12. Uroi, cu salariu anual de 240 fl. și grădină scolară.

Învățătorii aleși la aceste posturi vor fi obligați în Dumineci și sârbători a cânta în strane și a conduce cu scolarii cântările liturgice.

Concurenții sunt poftiți, ca până la alegere se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătore în bisericile respective, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti.

Cererele concursuale instruite conform legilor din vigore sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiterat până la termenul susindicat.

In conștelegere cu comitetele parochiale ale susinsemnatelor parochii.

Oficiul protopresbiterat al tractului Geogiului I.

Hondol, 4 August, 1893.

Vasilu Pipoș,
protopresb.

ad. Nr. 482/1893

[155] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scările confesionale din mai jos însemnate comune, aparținătoare tractului protopresbiterat al Clușului,

se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român”.

1. Apahida, cu filia Pusta St-Miclăuș salariu de 300 fl. cuartir bun în edificiul scolar și grădină de legumi.

2. Bedeciu, salariu de 300 fl. cuartir cu grădină și lemne de foc.

3. Cara, salariu de 300 fl. cuartir și grădină de legumi tare bună.

4. Cojecna, salariu de 300 fl. solviți în rate lunare, cuartir bun în edificiul scolar cu grădină de legumi.

5. Gerofi cu filia Banfi-Dângău, salariu 300 fl. cuartir cu grădină și lemne de foc, câte vor fi de lipsă.

6. Mănăsturul ung. salariu de 300 fl. care se va îmbunătăți și la 350 fl. dacă învățătoriu va înființa cor bisericesc, cuartir cu grădină și lemne de foc.

7. Mociu, salariu de 300 fl. cuartir cu grădină.

8. Rogojel, salariu de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din acestea posturi au a-și asterne suplicile lor, instruite conform legilor din vigore subscrisului oficiu până la termenul susindicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore la biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiterat în conștelegere cu comitetele parochiale respective.

Cluș, 30 Iuliu, 1893.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 224/1893.

[157] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din mai jos numitele comune bisericesti, tractul protopresbiterat al M. Oșorheiului, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare — și anume:

1. Malomfalău, cu salar anual de 300 fl. v. a.;

2. Mureș Órba, cu salar anual de 300 fl. v. a.;

3. Egerseg cu salar anual de 250 fl. v. a.;

Intre concurenții la comunele bisericesti, numite sub punct 1, și 2, vor fi preferiți clericii absoluți, cari la timpul seu se potă deveni preoți aci.

Informațiuni mai detaiate despre acesta, precum și despre starea acestor scări, modul de solvire al salariilor etc. se pot lua dela subsemnatul protopresbiter.

Concurenții vor asterne suplicile lor concursuale, în regulă instruite — până la termenul preclus, la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Mureș-Oșorhei, 28 Iuliu 1893.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Mureș-Oșorheiului.

Nicolau Manegut,
protopresb.

Nr. 635/1893

[161] 2—2

Publicațiune oficială.

In procesul divorțial edictal intentat de actorul Dumitru Sturdiu contra soției sale pribegite Ana Bucur Vidrighin ambii gr. or. din Reșinari, Venerabilul consistoriu archidiecean cu datul 15 Iuliu a. c. Nr. 3565 B. a adus sentența cu aprobarea divorțiului enunciat din motivul pribegirii inței, ceea ce în sensul §-lui 124 al regulamentului de procedură matrimonială se publică, cu aceea că după trecerea termenului prescrip de 45 de zile dela acesta publicare sentența precitată va intra în putere de lege.

Sibiu, 21 Iuliu 1893.

Forul matrimonial gr. or. de instanța I-a al Sibiiului.

Ioan Papiu, m. p.
protopresbiter.